

У 2014 році Національний інтервенційно-консультативний центр для жертв торгівлі людьми допоміг 200 особам, які зазнали експлуатації у Польщі. Виявлено, що 72 людей «роботодавці» змушували займатися проституцією, 71 особу примушували до невільничої праці, а 27 — змушували до жебрацтва [4].

Список використаних джерел

1. Мінеопполітики: Українці стають дедалі вразливішими до загроз торгівлі людьми. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=179933&cat_id=107177.
2. Торговля людьми в Польше и противодействие этому. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://alfavilles.blogspot.com/2013/04/blog-post_18.html.
3. Для українців збільшилася загроза стати жертвами торгівлі людьми. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.radiosvoboda.org/content/article/27161654.html>
4. Турок В. В. Взаємозв'язок торгівлі людьми із соціальними хворобами та захворюваністю населення / В. В. Турок // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка. 2015. Вип. 1(1). С. 57– 60.
5. Люта Г. Ризики для українців на польському ринку праці / Г. Люта. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://vgolos.com.ua/articles/ryzyky_dlya_ukraintsiw_na_polskomu_rynku_pratsi_174686.html?print.

ФЕДЧУК П. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права,
кандидат юридичних наук

КРИМІНОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА МОРЕПЛАВСТВА: МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Протягом всієї історії світової цивілізації безпека була однією з найголовніших цілей і невід'ємним елементом діяльності людей, соціальних груп, країн і суспільства.

Сучасні вчені висувають концепцію прийнятного ризику, суть якої полягає у напрямі до такого стандарту безпеки, який суспільство може прийняти (дозволити) у даний період часу. Нині з'ясувалося, що не можна досягти абсолютної безпеки; суспільство може собі дозволити лише економічно виправданий рівень безпеки.

Крім того, науковці наголошують, що втілення в життя правової держави ідеї кримінологічної безпеки покликане сприяти перенесенню значеннєвого акценту з об'єкта нападу (злочинність) на об'єкт захисту

(особа), тобто на ті цінності, яким, власне, і повинна бути гарантована кримінологічна безпека; саме стан безпеки є кінцевим змістом та найвищою цінністю діяльності держави та суспільства у сфері їх протистояння злочинності. Всі інші види діяльності: профілактика, припинення, контроль тощо та цілі такої діяльності — є підпорядкованими, проміжними [1].

Традиційно об'єктом запобіжного впливу вважають суспільно-небезпечні прояви та їх детермінанти, а функціонально профілактичні заходи спрямовані на нейтралізацію криміногенної особистості або ситуації. При моревикористанні обов'язковим є стан захищеності людей, суден, вантажів, морського середовища, об'єктів морегосподарського комплексу від чинників (факторів), що обумовлюють виникнення загроз, тобто порушень правил експлуатації (навігація, технічна експлуатація, управління), правил використання природних об'єктів тощо.

Інакше кажучи, безпека є визначеною необхідністю і благом. Висновок про те, що безпека є необхідністю й благом, знаходить своє підтвердження і при аналізі різних видів безпеки, які обумовлені певними видами небезпек і протиставляються їм. Конституційне право на життя та здоров'я, захист майнових інтересів має реалізовуватися і на судах під українським прапором, і в територіальних та внутрішніх водах України. Так, Кодекс торговельного мореплавства (далі — КТМ України) та Закон України «Про морські порти України» 2012 року прямо декларують обов'язок держави щодо забезпечення безпеки [2; 3]. А саме, ст. 14 Закону України «Про морські порти України» визначає, що безпека мореплавства в акваторії морського порту забезпечується адміністрацією морських портів України, власниками морських терміналів і гідротехнічних споруд, судновласниками, іншими суб'єктами господарювання, що провадять свою діяльність у морському порту відповідно до законодавства і правил, визначених обов'язковими постановами по порту.

Отже, будь-який вид безпеки потребує певних механізмів забезпечення. При цьому першочергове значення має діяльність щодо подолання настання суспільно-небезпечних наслідків через підвищення правової культури та правосвідомості осіб, що експлуатують морські судна, переконання їх у необхідності неухильного дотримання правил і вимог міжнародних і національних норм забезпечення безпеки мореплавства, зокрема її кримінологічної складової, а в окремих випадках і примус до цього.

Оскільки антропогенні загрози у сучасному мореплаванні становлять основну небезпеку та провокують виникнення загроз природного та техногенного характеру, виникає питання про їх первісну природу. Саме деліквентною поведінкою осіб, задіяних у процесі експлуатації або використанні морського транспорту, створюються загрози безпеці мореплавства, що саме й вказує на криміногенний потенціал порушень правових імперативів та норм в окресленій сфері.

І хоча досягнення стану абсолютної кримінологічної безпеки в цілому і кримінологічної безпеки мореплавства, зокрема, є неможливим, соціально прийнятний рівень такого стану необхідно підтримувати. Визначена мета повинна бути досягнена шляхом реалізації суб'єктами забезпечення кримінологічної безпеки мореплавства ефективної діяльності щодо запобігання й профілактики правопорушень, причин і умов, що їх породжують, попередження виникнення надзвичайних ситуацій антропогенного та техногенного характеру, адекватних та кваліфікованих дій щодо протистояння стихійним силам.

Мінімізувати наслідки впливу кримінально-правових загроз на кримінологічну безпеку мореплавства можливо лише за впровадження в зазначену сферу науково обґрунтованих механізмів забезпечення кримінологічної безпеки мореплавства. Такими механізмами є удосконалення нормативно-правової бази, правова підготовка та дисциплінарна практика щодо особового складу морського транспорту, участь у правовій пропаганді з метою профілактичного впливу стосовно всіх учасників системи управління безпекою, дієва співпраця морських адміністрацій та правоохоронних органів.

Список використаних джерел

1. Шеломенцев В. П. Безпека людини, суспільства і держави в Україні: кримінологічний аспект / В. П. Шеломенцев // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика) : наук.-практ. журнал ; Міжвід. наук.- дослід. центр з проблем боротьби з орг. злоч. при РНБО України. – 2010. № 22. С. 215–222.
2. Про морські порти України: Закон України від 17 травня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 7. Ст. 65.
3. Кодекс торговельного мореплавства України : прийнятий 23 травня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 47, 48, 49, 50, 51, 52. Ст. 349.